

POUŽITÁ LITERATURA

- Aristotelés, *Metafysika*, přel. Antonín Kříž, Praha 1946.
- Aristotelés, *O duši*. Přel. Antonín Kříž, Praha 1996.
- Brague, Remy, *Podstata člověka*, Brno 2017.
- Buytendijk, F. J. J. – Rilke, R. M. – Helming, H., *První krok z vězení veřejné školy do kvetoucí zahrady mládí*. Přel. O. Pastorová – J. Dokulil. Stará Říše 1935.
- Buytendijk, F. J. J., „Osobní odpověď na bolest“. Přel. O. Veselý. In: Němec, J. (ed.), *Bolest a naděje. Deset esejů o osobním zraní*. Praha 1971, s. 220–240.
- Buytendijk, F. J. J., „Zvláštní biologické postavení člověka“. Přel. J. Němec – E. Stuchlíková. In: Němec, J. (ed.), *Bolest a naděje. Deset esejů o osobním zraní*. Praha 1971, s. 195–219).
- Diels, H. – Kranz, W., *Die Fragmente der Vorsokratiker*. Zürich 1996.
- Fichte, Johann Gottlieb, „O důstojnosti člověka. Na závěr svých filosofických přednášek přednesl autor v roce 1794“. Přel. Richard Zika, in: Vrabec, Martin (ed.), *Fichtova teorie sebevědomí*, Praha 2008, s. 191–194.
- Fichte, Johann Gottlieb, *Základ všeho vědosloví*. Přel. Richard Zika, Praha 2007.
- Fischer, Joachim, „Michael Tomasello und Helmuth Plessner. Zwei Protagonisten der modernen Philosophischen Anthropologie“. In: týž, *Exzentrische Positionalität. Studien zu Helmuth Plessner*. Weilerswist 2016, s. 321–322.
- Fischer, Joachim, *Philosophische Anthropologie – Eine Denkrichtung des 20. Jahrhunderts*. Freiburg – München, 2008.

- Gehlen, Arnold, *Der Mensch. Seine Natur und seine Stellung in der Welt*. Frankfurt/M. 1993.
- Gehlen, Arnold, *Duch ve světě techniky*, Praha 1972.
- Groethuysen, Bernhard, *Philosophische Anthropologie*. München 1969 (= nezměněná fotokopie vydání z roku 1931).
- Hartung, Gerald, *Philosophische Anthropologie*. Stuttgart 2008.
- Heidegger, Martin, *Bytí a čas*, přel. Ivan Chvatík et alii, Praha 2008.
- Heidegger, Martin, *Co je metafyzika?*, přel. Ivan Chvatík, Praha 1993.
- Heidegger, Martin, *Gesamtausgabe*, Bd. 26, *Metaphysische Anfangsgründe der Logik im Ausgang von Leibniz*. Hrsg. von Klaus Held. Frankfurt/M. 1990.
- Heidegger, Martin, *Gesamtausgabe*, Bd. 29/30, *Die Grundbegriffe der Metaphysik. Welt-Endlichkeit-Einsamkeit*. Hrsg. von F.-W. von Herrmann. Frankfurt/M. 1983.
- Herder, J. G., „Pojednání o původu lidské řeči“ (1772), in: týž, *Uměním k lidskosti. Úvahy o jazyce a literatuře*, uspořádal a přel. Jan Binder, Praha 2006.
- Hume, David, *Pojednání o lidské přirozenosti*. Kniha 1. Rozum. Přel. Hynek Janoušek, Praha 2015.
- Husserl, Edmund, *Karteziánské meditace*, přel. Marie Bayerová, Praha 1968.
- Husserl, Edmund, *Přednášky k fenomenologii vnitřního časového vědomí*, přel. Vladimír Špalek a Walter Hansel, Rychnov n. K. 1996.
- Jacobi, Friedrich Heinrich, *Jacobi an Fichte*, Hamburg 1799.
- Jaroš, F. – Klouda, J. (eds.), *Adolf Portmann. A Thinker of Self-Expressive Life*, New York, Springer 2020.
- Jaroš, Filip, „Darwinismus a portmannismus: střetnutí nesouměřitelných paradigmat?“, in: *Teorie vědy* 32 (3)/2010, s. 301–318.
- Jaroš, Filip, „Portmann's View on Anthropological Difference“, in: Jaroš, F. – Klouda, J. (eds.), *Adolf Portmann. A Thinker of Self-Expressive Life*, New York, Springer 2020.
- Jaroš, Filip, *Portmannova filosofická biologie a antropologie*, Praha 2022.
- Jünger, Ernst, *Der Arbeiter. Herrschaft und Gestalt*, Stuttgart 1982.
- Jünger, Ernst, *Die Totale Mobilmachung*, in: týž, *Sämtliche Werke*, II. Abt., *Essays*, Bd. 7, *Betrachtungen zur Zeit*, Stuttgart 1980, s. 121–142.
- Kant, Immanuel, „Idea všeobecných dějin ve světoobčanském smyslu“ (1784), přel. Jaromír Loužil, in: týž, *Studie k dějinám a politice*, Praha 2013.

- Klages, Ludwig, *Geist als Widersacher der Seele*, Bonn 2020.
- Kleisner, Karel (ed.), *Biologie ve službách jevu*, Červený Kostelec, Pavel Mervart 2008.
- Klouda, Jiří, „Hermeneutický rozměr Portmannovy teoretické biologie“, in: *Reflexe. Filosofický časopis* 58/2020, s. 75–99.
- Komárek, Stanislav, „Kapitoly o Portmannovi“, in: Portmann, *Nové cesty biologie*, I. sv., s. 3–37.
- König, Josef, *Der Begriff der Intuition*, Halle 1926.
- Landmann, Michael, *Philosophische Anthropologie: Menschliche Selbstdeutung in Geschichte und Gegenwart*. 4. přepracované a rozšířené vydání. Berlin – New York 1976.
- Malebranche, Nicolas, *Hledání pravdy*, I. díl. Přel. Martin Vrabec, Praha 2017.
- Martin, R. – Barresi, J., *The Rise and Fall of Soul and Self*. New York 2006. Srov. též Taylor, Charles, *Sources of the Self*. Cambridge (Mass.) 1989.
- Merleau-Ponty, Maurice, *Fenomenologie vnímání*, přel. Jakub Čapek, Praha 2013.
- Merleau-Ponty, Maurice, *Struktura chování*, přel. Jiří Pechar a kol., Praha 2008.
- Michelini, Francesca – Köchy, Kristian (eds.), *Jakob von Uexküll and Philosophy. Life, Enviroments, Anthropology*. London – New York 2020.
- Neubauer, Zdeněk, „Biologická estetika: Adolf Portmann“, in: *Střetnutí paradigmat v současné biologii*, Praha, ZP ČSVTS při FGÚ ČSAV 1985, s. 147–204.
- Neubauer, Zdeněk, „Esse obiectivum – esse intentionale. Cestou k fenomenologické biologii. K subjektivitě bytí a fenomenologii živé skutečnosti“, in: Portmann, *Nové cesty biologie*, II. sv., s. 113–160.
- Nietzsche, Friedrich, *Genealogie morálky. Polemika*, přel. Věra Koubová, Praha 2002.
- Nietzsche, Friedrich, *Kritische Studienausgabe*, Colli, G. – Montinari, M. (eds.), 15 sv., München – New York 1999.
- Nietzsche, Friedrich, *Mimo dobro i zlo. Předehra k filosofii budoucnosti*, přel. Věra Koubová, Praha 2003.
- Nietzsche, Friedrich, *Nečasové úvahy*, přel. Jan Krejčí a Pavel Kouba, Praha 2004.

- Nietzsche, Friedrich, *O pravdě a lži ve smyslu nikoli morálním*, přel. Věra Koubová, Praha 2007.
- Nietzsche, Friedrich, *Soumrak bůžků*, přel. Ladislav Benyovszky, in: *týž, Ecce homo*, Praha 1993.
- Nietzsche, Friedrich, *Tak pravil Zarathustra*. Přel. Otokar Fischer, Olomouc 1995.
- Nitsche, Martin, „Excentricita a subjektivita. Heidegger – Plessner.“ In: Karel Novotný – Milena Fridmanová (eds.), *Výzkumy subjektivity. Od Husserla k Foucaultovi*, Červený Kostelec 2008, s. 163–180.
- Nitsche, Martin, „Neadresné a neviditelné. K fenomenologické interpretaci motivu ‚neadresných jevů‘ v biologii Adolfa Portmanna.“ In: *Reflexe*, 62 (2022), s. 51–74.
- Nitsche, Martin, „Subjectivity and Eccentricity. A Topological Analysis of the Relationship between the Point of View and the Ground.“ In: Gert-Jan Van der Heiden, Karel Novotný, Inga Römer, László Tengelyi (eds.), *Investigating Subjectivity. Classical and New Perspectives*, Studies in Contemporary Phenomenology 6, Leiden – Boston 2012, s. 267–280.
- Novák, Aleš, „Adolf Portmann a jeho relevance pro filosofickou antropologii“, in: *Filosofický časopis*, roč. 69, 2021/4, s. 739 n.
- Novák, Aleš, „Zeměkoule – specifické označení pro celek jsoucího v epoše *Ge-Stell*“, in: *týž, Příspěvky k filosofii*, Praha 2011, s. 78–81.
- Novák, Aleš, *Dělník, nadčlověk, smrtelník. Tři podoby lidství ve filosofické antropologii*, Praha 2006.
- Novák, Aleš, *Filosofie smíru*, Praha 2014.
- Novák, Aleš, *Moc, technika a věda: Martin Heidegger a Ernst Jünger*, Praha 2008.
- Novák, Aleš, *O bolesti. Ernst Jünger – Martin Heidegger – F. J. J. Buytendijk*, Praha 2023.
- Novák, Aleš, *Věčný návrat téhož*, Praha 2015.
- Pešek, Jiří, „K ontologické povaze ‚agere‘ jako předpokladu metafyziky pravdy a svobody člověka ve Spinozově *Ethice*“, in: *K otázkám Spinozovy filosofie. Acta Universitatis Carolinae – Philosophica et historica* 1 (1978), *Studia Philosophica* VII, Praha 1978, s. 61–73.
- Pico della Mirandola, Giovanni, *O důstojnosti člověka – De dignitate hominis*, přel. David Sanetrník, Praha 2005.
- Platón, *Faidón*, přel. František Novotný, Praha 2005.
- Platón, *Faidros*, přel. František Novotný, Praha 2014.

- Platón, *Timáios*, přel. František Novotný, Praha 2008.
- Plessner, Helmuth, „Der Mensch als Lebewesen. Adolf Portmann zum 70. Geburtstag, in: *Merkur. Deutsche Zeitschrift für europäisches Denken*, 21. Jg. (1967), s. 536–646.
- Plessner, Helmuth, *Conditio humana*, Frankfurt/M. 1983.
- Plessner, Helmuth, *Die Stufen des Organischen und der Mensch* (1928). 3. Aufl. Berlin – New York 1975.
- Pöhlmann, Egert, „Der Mensch – das Mängelwesen? Zum Nachwirken antiker Anthropologie bei Arnold Gehlen“, in: *Archiv für Kulturgeschichte* 52 (1975), s. 297–312.
- Portmann, Adolf, „Die Erscheinung der lebendigen Gestalten im Lichtfelde“, in: *Wesen und Wirklichkeit des Menschen. Festschrift für Helmuth Plessner*, Göttingen 1957.
- Portmann, Adolf, „O fundamentální antropologii“, in: Kleisner, Karel (ed.), *Biologie ve službách jevu*, Praha 2008, s. 67–77.
- Portmann, Adolf, „Zur Philosophie des Lebendigen“, in: Heinemann, F. (vyd.), *Die Philosophie im XX. Jahrhundert*, Stuttgart 1959, 418–422.
- Portmann, Adolf, *Biologie und Geist*, Frankfurt/M. 1968.
- Portmann, Adolf, *Biologische Fragmente zu einer Lehre vom Menschen*, Basel 1944.
- Portmann, Adolf, *Die Biologie und das neue Menschenbild*, Bern 1942.
- Portmann, Adolf, *Nové cesty biologie*, 2. svazky, přel. Václav Benda za přispění Zdeňka Neubauera, Praha, Hrnčířství a nakladatelství Michal Jůza a Eva Jůzová 1997.
- Sartre, J. P., *Existencialismus je humanismus*, přel. Petr Horák, Praha 2004.
- Scheler, Max, *Die Stellung des Menschen im Kosmos*, in: týž, *Späte Schriften*, Bonn 1995, s. 7–71.
- Scheler, Max, *Místo člověka v kosmu*. Přel. A. Jaurisová. Praha 1968.
- Schmitt, Carl, *Pojem politična*, přel. Otokar Vochoč, Praha 2013.
- Spengler, Oswald, *Zánik Západu. Obrisy morfologie světových dějin*, přel. Milan Váňa, Praha 2010.
- Spinoza, Baruch de, *Etika*, přel. Karel Hubka, Praha 2001.
- Thies, Christian, *Einführung in die philosophische Anthropologie*. Darmstadt 2004.
- Tolone, Oreste, „Plessner und Portmann: Zur philosophischen Bestimmung des Menschen durch Exzentrizität und Frühgeburt“,

- in: Köchy, Kristian – Michelini, Francesca (eds.), *Zwischen den Kulturen. Plessners „Stufen des Organischen“ im zeithistorischen Kontext*, Freiburg/München 2015, s. 9–27.
- Vitruvius, *Deset knih o architektuře*, přel. Alois Otoupalík, Praha 2001.
- von Uexküll, Jakob, „Die Umwelt“. In: *Die neue Rundschau* 21 (1910), s. 638–649.
- von Uexküll, Jakob, „Nauka o významu“, in: *Umwelt. Koncepte žitého světa Jakoba von Uexkülla*. Sestavili Alice Kliková a Karel Kleisner. Červený Kostelec 2006, s. 11–69.
- von Uexküll, Jakob, *Allgemeine Theorie der menschlichen Haltung und Bewegung als Verbindung und Gegenüberstellung von physiologischer und psychologischer Betrachtungsweise*. Berlin – Heidelberg 1956.
- von Uexküll, Jakob, *Streifzüge durch die Umwelten von Tieren und Menschen. Ein Bilderbuch unsichtbarer Welten*. Berlin 1934.
- von Uexküll, Jakob, *Theoretische Biologie*. Berlin 1928.
- von Uexküll, Jakob, *Umwelt und Innenwelt der Tiere*. Berlin – Heidelberg 1921.
- Vydrová, Jaroslava, „Ako byť s druhým. Husserl, Plessner a prehodenie sociality.“ In: *Ostium: internetový časopis pre humanitné vedy*, roč. 17, č. 4 (2021).
- Vydrová, Jaroslava, „Spirituality from the Perspective of Philosophical Anthropology: Against the Background of Helmuth Plessner's Conception.“ In: *Spirituality Studies*. Vol. 8, Issue 1 (2022), s. 42–49.
- Vydrová, Jaroslava, „Telesnosť ako excentrická pozicionalita v antropológii a filozofii biológie Helmutha Plessnera.“ In: *Filozofia*, roč. 76, č. 7 (2021), s. 487–498.
- Vydrová, Jaroslava, „The (Non)place of Human. Challenges concerning the Question of God in Helmuth Plessner's Philosophical Anthropology.“ In: Nassim Bravo – Jon Stewart (eds.), *The Modern Experience of the Religious in its Many Forms*, Leiden and Boston 2023 (in print).
- Vydrová, Jaroslava, „The Intertwining of Phenomenology and Philosophical Anthropology: From Husserl to Plessner.“ In: *Modern and Postmodern Crises of Symbolic Structures: essays in Philosophical Anthropology*, Leiden – Boston 2021, s. 41–62.
- Vydrová, Jaroslava, *Výraz – dielo – telesnosť: fenomenologické eseje*. Červený Kostelec 2019.

- Wesen und Wirklichkeit des Menschen. Festschrift für Helmuth Plessner*, hrsg. von Klaus Ziegler, Göttingen 1957.
- Wittgenstein, Ludwig, *Logisch-philosophische Abhandlung – Tractatus logico-philosophicus*. Kritische Edition. Hrsg. von Brian McGuinness und Joachim Schulte. Frankfurt/M. 1989.
- Wittgenstein, Ludwig, *Tractatus logico-philosophicus*, přel. Petr Glombíček, Praha 2007.
- Zlomky předsókratovských myslitelů*, přel. Karel Svoboda, Praha 1962.